

๓

สัมภาษณ์โดย บรรณาธิการ 'สามัคคีสาร' ที่บ้าน
พักในกรุงลอนดอน เมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๒๐

อยากจะเรียนถามอาจารย์เกี่ยวกับความเห็นในเรื่อง ความ
สำคัญของเดือนตุลาคมที่มีต่อประเทศไทย นับตั้งแต่วันที่
๑๔ ตุลาคม ๑๖ จนถึงการรัฐประหารเมื่อ ๖ ตุลาคม ปี
ที่แล้ว ว่ามีความหมายและให้บทเรียนอะไรต่อเราบ้าง

ความหมายของวันที่ ๑๔ และวันที่ ๖ ตุลาคม พวกเราก็รู้อยู่
ทุกคน วันที่ ๑๔ ต.ค. ก็เป็นวันที่พวกเราได้มาซึ่งสิทธิและเสรี
ภาพทางการเมือง ส่วนวันที่ ๖ ต.ค. ๑๙ นั้น นับเป็นวันที่เรา
เสียไปทั้งสิทธิและเสรีภาพ ทั้งสองวันนักโตมผู้เสียชีวิตเป็น
อันมาก เพราะฉะนั้นในประวัติศาสตร์จึงควรนับเป็นวันสำคัญ
พอสมควร เนื่องด้วยเป็นวันที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของคนในประ

ประเทศไทยเป็นอันมากไม่ว่าเราจะเห็นด้วยหรือไม่ก็ตาม เกี่ยวกับเรื่องสิทธิและเสรีภาพ บทเรียนจากวันที่ ๑๔ ถึง ๖ ตุลาคม สามปี^๕นี้ ผมคิดว่ามีหลายอย่างที่เรควรจะเรียนรู้

ประการแรกคือ เมื่อเราได้สิทธิและเสรีภาพมาแล้วก็ไม่ควร จะชะล่าใจ ไม่ควรที่จะกึกกคะนองว่าจะครองอยู่ได้ตลอดไป ควรจะทำอะไรบางอย่าง เพื่อรักษาสิทธิและเสรีภาพที่ได้มาให้นานงต่อไป

ประการต่อไปคือ ในตอนต้น ๆ ของระยะที่เพิ่งได้มาซึ่งสิทธิและเสรีภาพนั้น เราไม่มีประวัช แต่ต่อมาก็มีขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งเขาสามารถที่จะรวมกำลังได้กล้าแข็งและสามารถใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องทำลายทางฝ่ายเสรีได้ เพราะฉะนั้น การที่ นิติศึกษาคดี กรรมกรคดี ยังคงใช้วิธีเดิมในการประท้วงหรือเรียกร้องอะไรบางอย่างก็ทำให้เสียหายได้ เพราะเดี๋ยวนี้มีศัตรูแล้ว เรื่องกาลเทศะและวิธีดำเนินการจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก ถ้าต้องการจะรักษาสิทธิและเสรีภาพต่อไป เราควรสำรวจตัวเอง และประวัชตลอดเวลาและเปลี่ยนยุทธวิธีอยู่เสมอ

หนึ่งปีที่ผ่านมาหลังจากรัฐประหาร ๖ ต.ค. ในความเห็นของอาจารย์เห็นว่ารัฐบาลปัจจุบันนี้บริหารประเทศได้ดีเท่าที่

เขาได้โฆษณาไว้หรือไม่อย่างไร ความเป็นอยู่ของประชาชน
ดีขึ้นหรือตกต่ำอย่างไรบ้าง

ฉันนี้ไม่ต้องให้ผมอธิบายหรอก ฟังดูจากคนที่เขามาจากเมือง
ไทยก็ดี หรือดูจาก นสพ. แม้แต่อยู่ที่อำนาจรัฐบาลในไทย ถ้า
เราได้อ่าน นสพ. จากเมืองไทย ก็จะได้เห็นว่าไม่มีใครที่เสื่อม
ใสศรัทธารัฐบาลนี้ อย่างที่ที่สฤกกับอกรัฐบาลนี้เป็นรัฐบาลของ
คนที่ไม่คดไม่โกง สมมุติว่าเป็นจริง ซึ่งก็น่าสงสัยอยู่เหมือนกัน
ว่าจริงหรือไม่ แค่ไม่คดไม่โกงนี่ะมันไม่พอ จะเป็นรัฐบาลที่ดี
ต้องรักษาสถานการณได้ มีหน้าชำนโยบายการต่างประเทศของ
รัฐบาลปัจจุบันนี้^{๕๕} เป็นการชกชึกเข้าบ้าน แทนที่จะพยายามหา
วิธีทางการทูตที่จะเจรจากันกับเพื่อนบ้านของเรา กลับเป็นการ
ยั่วยุให้เกิดศึกตามชายแดน เกิดความตึงเครียดตามชายแดน
มากขึ้น

นโยบายทางเศรษฐกิจของรัฐบาลนี้ ก็มุ่งแต่จะเอาเงินลง
ทุนของต่างชาติเข้าประเทศเท่านั้น ไม่ได้คิดถึงเรื่องชาวไร่
ชาวนา หรือกรรมกรว่าจะเดือดร้อน และไม่ได้คิดว่าเงินได้
ของเขาเหล่านั้น^{๕๖} เป็นส่วนสำคัญของเงินได้ของประเทศ ถึงแม้
ในส่วนรวมเศรษฐกิจของเราคงจะไปได้สักพักหนึ่ง แต่ในส่วน
ย่อย การที่รัฐพยายามจำกัดเสรีภาพของกรรมกรก็ดี การกด

ราคาข้าวไว้ให้ต่ำเกินไป มันก่อให้เกิดความยากจนมากขึ้น และที่สำคัญอีกประการ คือเรื่องคนว่างงาน รัฐบาลไม่ได้แก้ไขในเรื่องนี้เลยทีเดียว ที่ผมว่ามานี้มีได้หมายถึงนักเรียนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาแล้วหางานทำไม่ได้เท่านั้น แต่หมายถึงชาวไร่ ชาวนา และคนในสลัม ซึ่งไม่มีงานจะทำ และจะเป็นปัญหาต่อไป ที่สัมพันธ์กับปัญหาความยากจน เพราะฉะนั้นจึงพูดได้ว่า ค่าครองชีพ และการครองชีพของประชาชนปัจจุบันนี้เร็วกว่าปีก่อน

อีกด้านหนึ่ง คือเรื่องอาชญากรรม รัฐบาลได้คุยว่าไม่มีอาชญากรรมหรือมีน้อยลง แต่ถ้าอ่านนสพ. ในไทยแล้วจะเห็นเองว่าไม่ได้ลดน้อยลงเลย ถึงแม้จะมีเคอร์ฟิวห้ามออกนอกบ้าน ตอนค่ำคืนก็ยังมีกรรมากัน การลักขโมยค้ายาเสพติด มีหน้าชา ความยากจนทางเศรษฐกิจที่พูดถึงเมื่อกี้ ยังทำให้จำนวนคนว่างงานเพิ่มขึ้น รวมทั้งอาชญากรรมทั้งในปัจจุบันและอนาคต รวมความแล้ว รัฐบาลมีน้อยได้ทำอะไรที่เป็นประโยชน์จริง ๆ ต่อบ้านเมืองในปัจจุบัน พูดถึงอนาคตแล้วยิ่งร้ายใหญ่ เราเรียกรัฐบาลปฏิรูป สภากีสภาปฏิรูป แต่ไม่เห็นปฏิรูปอะไร ที่พิจารณามานานเพื่อจะปฏิรูปการศึกษาที่ไม่มีเสียแล้ว เรื่องปฏิรูปที่ดินที่

เห็นคึกคักก็เป็นเพียงรู้สึกคึกคักเปล่า ๆ มิได้ทำอะไรให้เป็นกิจ
ลักษณะเลย ไม่เห็นข้อที่จะเสนอให้ประชาชนทราบได้

เมื่อคราวที่รัฐมนตรีสมัครมาพูดที่อังกฤษ ท่านได้บอกว่า
ประเทศไทยเป็นประเทศประชาธิปไตย มีสิทธิเสรีภาพ ไม่มี
นักโทษการเมือง ขอทราบความเห็นของอาจารย์

คุณสมัครเองแก้กัฟุดชั้กับคุณธานินทร์ คุณธานินทร์หัวหน้า
รัฐบาลบอกให้ไปคอยเอาประชาธิปไตยจริง ๆ อีก ๑๒ ปี เวลา
นี้ยังไม่มี คุณสมัครบอกว่ามีแล้ว ถ้าเชื่อตามก็แสดงว่าประชา
ธิปไตยที่มีอยู่ก็เป็นประชาธิปไตยหลอก ๆ และการจะมีประชา
ธิปไตยทางการเมืองนั้นอย่างน้อยต้องมีพรรคการเมือง การ
เลือกตั้ง ประชาชนมีสิทธิ ซึ่งเหล่านี้เป็นหลักเบื้องต้นรัฐศาสตร์
ในเมื่อไม่มีสิ่งเหล่านี้จะอ้างว่าเป็นประชาธิปไตยได้อย่างไร ถึง
แม้จะบอกว่าใครไปไหนมาไหนได้ นั่นไม่ใช่เรื่องประชาธิปไตย
จะเห็นได้ว่าไม่มีประเทศไหนในโลก จะเป็นประชาธิปไตยหรือ
ไม่ก็ตาม ห้ามคนไปไหนมาไหน

เรื่องนักโทษการเมืองที่อ้างว่าไม่มี แล้วเรื่องนักโทษที่เป็น
ภัยสังคม หรือมีการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ หรืออะไรเหล่านี้
เป็นนักโทษชนิดไหน เป็นรัฐมนตรีมหาดไทยก็ไม่ควรพูด
พล่อย ๆ อย่างนี้ก็ไม่ไหว ได้ยินว่าคุณนพพรเองในการประชุม

วันนั้นได้ลุกขึ้นบอกว่านี่ไงนักโทษการเมืองเพิ่งถูกปล่อยออกมา
ไม่กี่วัน มันก็เห็นอยู่ชัด ๆ แล้ว และได้ข่าวว่าคุณสมัครก็จน
ด้วยถ้อยคำจึงบอกว่าคุณนพพรโกหก อันนี้เพียงแต่บอกว่าคน
นั้นโกหกโดยไม่มีเหตุผลนั้น มันก็เท่ากับเลี้ยงไปน้ำขุน ๆ

ระยะนี้ข่าวคราวความไม่พอใจของฝ่ายทหารที่มีต่อรัฐบาล
ก็สูงขึ้น และข่าวรัฐประหารช้อนก็มีออกมาเรื่อย ๆ อาจารย์
คิดว่ารัฐบาลปัจจุบันนี้จะอยู่ได้นานสักเท่าไร และความเป็น
ไปได้ของรัฐประหารช้อนมีเช่นไร อิทธิพลของต่างชาติต่อ
กลุ่มทหารและรัฐบาล จะมีผลกระทบกระเทือนต่อต่างชาติ
เพียงใด

ข้อเท็จจริงก็คงเป็นไปตามที่คุณถามมา คือเท่าที่ได้ข่าวก็มีกลุ่ม
ทหาร เช่น กลุ่มทหารหนุ่มที่แสดงความไม่พอใจในรัฐบาลนี้
มีการเรียกร้องให้เปลี่ยนแปลงคณะรัฐมนตรี เป็นต้น นอกจากนี้
ฝ่ายทหารแล้ว ยังมีประชาชนเป็นจำนวนมากที่ไม่พอใจรัฐบาล
เท่าไร แต่จะให้เขาเอาว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงและรัฐบาลจะอยู่
รอดไปนานเท่าไรนั้นทำนายยากเพราะว่ารัฐบาลก็เหนียวเหมือน
กัน อาจมีพระดี ๆ ก็ได้ เลยอยู่ได้นาน เราไม่รู้ได้ ของเช่น
นี้ขึ้นกับเหตุการณ์หลายอย่างประกอบกันทั้งทางทหาร ทั้งทาง
ความยากจนของพลเรือนเหล่านี้ แต่มีข้อแน่นอนอย่างเดียวคือ

ถ้ารัฐบาลยังอยู่ นโยบายที่มียุ่ก็เสถียรเรื่อย ๆ ไม่มีการปฏิรูป
ไม่มีการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจให้มีความเสมอภาคขึ้น แต่
เราอาจเป็นกบเลือกนายก็ได้ เพราะรัฐบาลที่จะปฏิวัติขึ้นแทน
อาจจะดีหรือเลวก็ไม่รู้ เราอยู่อย่างเดียวว่าถ้าเป็นรัฐบาลที่หน้า
เล็ดตกว่าชุดคนก็คงมีการจับกุมรังแกราษฎรมากกว่านี้ก็ได้ หรือ
อาจตรงกันข้ามคือมีเสถียรภาพมากขึ้น อาจมีคนมีฝีมือกว่า
รัฐมนตรีปัจจุบันบ้าง แต่นโยบายเรื่องการค้าต่างประเทศ หรือ
เศรษฐกิจก็เป็นเรื่องที่น่าห่วง ไม่ว่าจะป็นรัฐบาลทหารหรือ
พลเรือน

สำหรับเรื่องอิทธิพลต่างประเทศนี้ เราต้องสอบคอยู่เสมอ
ในปัจจุบันประเทศที่มีอิทธิพลกับไทยคือ รัฐบาลอเมริกันหรือ
รัฐบาลญี่ปุ่น เพราะเหตุที่เราต้องพึ่งเขาอยู่มาก ทุกวันนก็มขื่อ
อ้างว่าทางอเมริกันส่งที่ปรึกษาทางทหารเข้ามามากขึ้น แต่ที่ว่า
มากขึ้นนั้นก็น้อยไม่มากเท่าเมื่อก่อนนี้ เรียกว่าทางอเมริกันกระวัง
ตัวอยู่สักหน่อย และสำเนียงกว่ารัฐบาลนยงไม่รู้ว่าจะอยู่นาน
เท่าไร คงจะไม่เข้ามาลงทุนหรือแทรกแซงจนเกินไป กับญี่ปุ่น
ก็เหมือนกัน ต้องระวังตัวมากขึ้นเพราะเคยเพลี้ยงพล้ำกว่าเป็น
จักรพรรดินิยมทางเศรษฐกิจมาแล้ว เวลานั้นถึงจะเสนอให้ความ
ช่วยเหลือมามากแต่ก็ยังไมแทรกแซงนัก ถ้าจะให้ผลสรุปแล้วก็

รู้สึกว่ ทุกวันนึ่งไม่มีอะไรที่แสดงถึงการใช้อิทธิพลจากต่าง
ประเทศ ถึงมักคงเป็นส่วนน้อย ข้อที่น่าห่วงคือชาวทางมาเลเซีย
และไทยจะร่วมกันปราบผกค. ของมาเลเซีย แล้วก็ได้ข่าวมาว่า
ทหารมาเลเซียจะเข้ามาอยู่ในไทยเป็นการถาวร พออีกไม่กี่วัน
คุณสังคักปฏิเสธว่าไม่จริง ซึ่งถ้าเป็นไปได้ตามว่คือไม่มาอยู่
ถาวร เอกราชของเราก้ไม่เสียไป ถ้าหากยอมให้เขามาอย่าง
ถาวรก็เป็นที่ทำนองเดียวกันไม่ว่าจะเป็นอเมริกาัน หรือมาเลเซียก็
เสียหายทงหนน ทสาคัญอกข้อคือเรื่องเกี่ยวกับอาเซียน นโยบาย
ต่างประเทศของเรา ทุกวันนี้รัฐบาลหลายประเทศในอาเซียน
จะเป็นมาเลเซียหรือสิงคโปร์ก็ตีเขายังสองจิตสองใจอยู่ ประการ
แรกโดยเฉพาะสิงคโปร์ต้องการให้เราเป็นค่านหน้าในการต่อต้าน
คอมมิวนิสต์ หรือสู้กับรัฐบาลคอมมิวนิสต์ อีกประการเขาก็ไม่ไว้
ใจรัฐบาลไทยเรา และทหารไทยเราว่จะทำหน้าที่ได้ดีแค่ไหน
อาจจะยิงปราบกึ่งเพียงซัักศึกเข้ามาซึ้น ถ้าเป็นเช่นนั้นละก็
ตามสังเกตประเทศในอาเซียนก็ยังไม่วางใจไทยมากนัก เขาก็
ระวังตัวเป็นส่วนใหญ่ เรื่องที่เข้ามาแทรกแซงก็คงยังไม่กล้าถล่
ถวนัก

เมื่อคราวอาจารย์ไปออสเตรเลีย นสพ. ทางนั้นได้ลงข่าวว่
อาจารย์ทำนายว่ จะเกิดมีสงครามกลางเมืองในประเทศไทย

(Puey predicts civil war in Thailand) ขอความกรุณา

อาจารย์ขยายความ

ผมไม่ได้ทำนายหรอก เขาใช้ predict ไม่ถูก ผมบอกว่าเหตุการณ์ในไทยมันทำให้กลัวว่าจะเกิดสงครามกลางเมืองขึ้น ไม่ได้หมายความว่าทำนาย ผมพูดว่า My country is heading towards civil war ไม่ได้บอกว่าจะต้องเกิดขึ้นแน่ ๆ เหตุที่ผมคิดว่าจะเกิดเหตุการณ์เหล่านี้ขึ้น เพราะว่าหลัง ๖ ต.ค. ๒๕๑๙ ทางฝ่ายคนในป่าที่เป็นคอมมิวนิสต์บ้าง ไม่ใช่บ้าง กล้าแข็งขัน มีกำลังทางใจและวัตถุเพิ่มขึ้น กำลังคนก็มากขึ้น เป็นครั้งแรกที่คนในป่ามีโอกาสได้คนมีความรู้ และมีทักษะที่จะกระทำ เพราะเป็นนักศึกษาบ้าง อาจารย์บ้าง กรรมกรบ้าง ซึ่งผมรู้สึกว่าการกระทำในวันที่ ๖ ต.ค. ๑๙ ของพวกที่เรียกว่าฝ่ายขวา เขาพยายามกำจัดฝ่ายซ้าย แต่ตรงข้ามเขากลับไปเสริมกำลังให้เป็นจำนวนมาก อีกประการหนึ่งคือ รัฐบาลในกรุงเทพฯ มีความแตกแยกกัน มีกลุ่มทหารอะไรต่าง ๆ การต่อสู้ของสองฝ่ายก็รุนแรงขึ้น จะเห็นได้จากตัวเลขของรัฐบาลเองว่ามีการต่อสู้กับคนหรือแนวร่วมในป่ามากขึ้น สามเดือนแรกของปีนี้ (๒๕๒๐) มีทหารและตำรวจตามตัวเลขของรัฐบาลเสียชีวิตมากกว่า ๕๐๐ คน มากกว่าตัวเลขทั้งปีของปี ๒๕๑๙ หรือ ๒๕๑๘ ซึ่งมีคน

เสียชีวิตทั้งปี ๔๐๐ กว่าคน เพราะฉะนั้น ย่อมเป็นเรื่องที่เห็น
ว่าแนวโน้มการต่อสู้จะรุนแรงขึ้น ลักษณะเหตุการณ์ปัจจุบัน
ของไทยตอนนั้นก็คล้าย ๆ กับเวียดนามในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ กว่า ๆ
รัฐบาลก็แตกกัน พวกที่เรียกว่า ผกค. ก็แข็งแรงขึ้น ผมจึง
เกรงว่าจะเกิดสงครามกลางเมืองขึ้น ซึ่งตามชนผู้เสียหายมาก
ที่สุดคือชาวไร่ชาวนาและคนธรรมดา ๆ นี่แหละ เพราะทางฝ่าย
รัฐบาลก็คงมีหลายคนคงเตรียมหนีถ้าแพ้ ถ้าชนะก็ตีไป ส่วนที่
จะฆ่าคนในป่าให้หมดไปผมก็คิดว่ามันทำไม่ได้ ไม่มีทางว่าจะ
เป็นประเทศไหน ก็ก็อาจจะยึดเยื่อไปได้

ศึกินจะยึดเยื่อหรือร้ายแรงหรือรวดเร็วก็สำคัญอยู่ที่ประเทศ
มหาอำนาจภายนอกจะช่วยมากแค่ไหน ถ้าอเมริกาช่วยฝ่ายหนึ่ง
ทางรัสเซียหรือจีนก็ต้องช่วยอีกฝ่ายหนึ่ง ถ้าเป็นเช่นนั้น การรบ
ก็ยิ่งรุนแรงและยึดเยื่อยิ่งขึ้น เหตุว่าถ้าทางอเมริกันช่วยรัฐบาล
แล้วรัฐบาลเพลี่ยงพล้ำ ทางเขาก็ตองถล่าตัวมากขึ้น ถึงทางจีน
ก็เหมือนกัน ถ้าช่วยคนในป่าและแพ้ ก็ต้องช่วยมากคือไม่ให้แพ้
กลายเป็นมหาอำนาจรบกัน แทนที่จะเป็นศึกกลางเมืองธรรมดา
ซึ่งยึดเยื่อไม่นาน เพราะฉะนั้นผมจึงพยายามที่จะไม่ให้ประเทศ
มหาอำนาจส่งอาวุธเข้าไป ถ้าจะรบก็ขอให้รบด้วยอาวุธที่มีอยู่
ในปัจจุบันก็แล้วกัน ที่ผมพูดเรื่องเกรงจะเกิดศึกกลางเมืองขึ้น

กับนสพ.ออสเตรเลียหรือนักเรียนไทยหรือกับฝรั่งก็ได้ ผมก็ได้ยิน
เสมอว่า คนไทยที่รักชาติและรักสงบทุกคนมีหน้าที่ที่จะพยายาม
ไม่ให้เกิดขึ้น ซึ่งก็เป็นข้อที่คนไม่ค่อยกล่าวถึง นสพ. ก็ลงแต่คน
อ่านไม่ตั้งใจ ด้วยเหตุนี้ทางผมเองจึงเกิดความคิดในแง่สันติ
วิธีชน ไม่เข้าข้างรัฐบาลหรือคนในป่า พยายามเป็นตัวกลางที่
จะประสานทั้งสองฝ่าย เพื่อให้ประเทศรอดจากศึกกลางเมืองได้
จะทำได้แค่ไหนหรือไม่มีโอกาสทำได้เลยก็ได้ ถึงยังงั้นก็ตาม
ก็เป็นหน้าที่ของเราที่ต้องทำเพราะเป็นสิ่งที่จะต้อง

หลังจากวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ มีนักศึกษาประชาชน
จำนวนหนึ่งมองเห็นว่าการต่อสู้อย่างสันติวิธีนั้นไม่สามารถนำ
มาซึ่งประชาธิปไตยและเสรีภาพของประชาชนได้ อยาก
ทราบความเห็นของอาจารย์

ผมก็เข้าใจความคนทรกสนตวิธีเมื่อก่อนนั้นแตกเลิกแล้ว เพราะ
เหตุผลอย่างไรก็เข้าใจกันดี ที่เขาทำเช่นนั้นนักเพราะเห็นว่ามัน
ไม่มีประโยชน์แล้ว ถึงจะเข้าใจดีและห้ามก็ห้ามไม่ได้ อย่างนี้
โดยส่วนตัวผมก็ยังเชื่อมั่นในสันติวิธี เพราะเหตุว่าการใช้อาวุธ
ชนประทัดประหารกัน จะเป็นที่เดือดร้อนแก่คนจำนวนมากเช่น
ในเวียดนามรบกันเป็นสิบ ๆ ปี คนที่เดือดร้อนที่สุดก็คือราษฎร
ทั้งสองฝ่ายก็ทำเพื่อราษฎร แต่ว่าราษฎรก็ตายไป ทรัพย์สินสมบัติ

เสียหาย ข้าราชการไม่มีกิน ประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งก็คือ
ถ้าเราช่วงชิงอำนาจมาได้ด้วยอาวุธ เราก็ต้องใช้อาวุธรักษา
อำนาจที่ได้มาไว้ต่อไป ใ้เวยาก็ไม่ระงับด้วยเวร มันก็จะต้อง
เกิดเรื่องเหล่านี้ต่อไป เพราะฉะนั้น ถึงยังงี้ ๆ ก็ตาม สันติวิธี
เป็นวิธีที่ยากที่สุด สำเร็จได้ยาก แต่ถ้าสำเร็จแล้วก็เป็นวิธีที่
ที่สุด

มูลนิธิ 'มิตรไทย' ตั้งขึ้นเนื่องจากเหตุการณ์วันที่ ๖ ต.ค.
มีคนที่ไม่รู้จักหรือเข้าใจไปต่าง ๆ ขอความกรุณาอาจารย์
อธิบายวัตถุประสงค์และนโยบายของ 'มิตรไทย'
'มิตรไทย' มีวัตถุประสงค์ที่จะเชิดชูหลักเสรีภาพ สันติสุขของ
คนไทย วัตถุประสงค์คือให้มีเสรีภาพในด้านการศึกษา อนามัย
มีการศึกษาถึงเหตุการณ์ข้อเท็จจริงต่าง ๆ 'มิตรไทย' ตั้งขึ้น
เพื่อสนับสนุนสิ่งเหล่านี้ ทางกลุ่มศาสนาทั่วโลกได้เห็นความ
สำคัญและช่วยในการเงินเป็นส่วนใหญ่ ถ้าวัตถุประสงค์เป็นอัน
ที่กลุ่มศาสนาไม่เห็นด้วย เขาก็คงไม่ช่วยเหลือ 'มิตรไทย'
ดำเนินการดังนี้

๑. ข้อเท็จจริงในโลกเดี่ยวนับถือเบือน โดยเฉพาะในไทย
เราจึงจำเป็นต้องหาข้อเท็จจริงเช่น ชาวจากในไทยเอง ในป่า
จากเสียงประชาชนไทย จากผู้สื่อข่าววณสพ. ทั่วโลก เราก็นำมา

กลั่นกรองก่อน แล้วออกหนังสือมิตรไทยขึ้นมาเพื่อที่จะเสนอ
ข่าวซึ่งเชื่อถือได้ หากเป็นข่าวที่ไม่แน่ก็จะบอกแหล่งข่าวว่ามา
จากไหน และให้ผู้อ่านพิจารณาเอง

๒. เนื่องจากเรามีข่าวที่น่าเชื่อถือได้ เราจึงวางรากฐานว่า
ประเทศไทยควรดำเนินการไปอย่างไร นี่เป็นการปรึกษาหารือ
ระหว่างพวกเรา ไม่ใช่เฉพาะในอังกฤษทั่วโลกเขารับมิตรไทย
ไปก็เอาไปเป็นหลักในการพิจารณาว่า ประชาชนไทยจะมี
สันติสุข เสรีภาพ มีประชาธิปไตย ควรทำอย่างไร อันนี้เป็น
เรื่องสำคัญ และเราก็ได้พยายามที่จะช่วยคนที่เดือดร้อน เพราะ
ประเทศไทยเป็นเผด็จการ อันนี้คุณจะไปบอกคุณสมัครอย่างไร
ว่าเป็นประชาธิปไตยก็ไม่มีใครเชื่อ แม้แต่อเมริกาก็ยังเรียกว่า
“not free” คนที่เดือดร้อนจากเผด็จการต้องมีมาก ทงคนที่ถูก
จับกุมคุมขังนาน หรือคนที่พยายามหนีออกมาเพราะทนไม่ได้
กับเผด็จการ สามสี่อย่างที่ท่านคือ

- การเสนอข่าวที่แท้จริงหรือข่าวที่ให้โอกาสผู้อ่านพิจารณา
- การปรึกษาหารือ เพื่อให้เกิดเสรีภาพ ประชาธิปไตยใน
ไทย
- ช่วยคนตกทุกข์ได้ยาก

อันนี้ผมไม่เห็นจะเดือดร้อนใคร นอกจากผู้ที่ต้องการโฆษณา

ความเท็จเขาก็ยอมไม่ชอบ คนที่ไม่ต้องการให้ไทยมีสิทธิเสรีภาพ
ก็ยอมไม่ชอบ หรือคนที่ต้องการรังแกให้คนอื่นเดือดร้อน
เพราะตนมีอำนาจก็ยอมไม่ชอบเป็นธรรมดา ถ้าพูดไปแล้ว
ไม่ว่าผมจะไปประเทศไหน ชี้แจงให้คนใจเป็นกลางได้รอฟังก็
เลื่อมใส แม้แต่กลุ่มศาสนา เช่น World Council of Churches
หรือ World University Service และกลุ่มอื่น จะเป็นคารอลิก
โปรเตสแตนต์หรือพุทธ ก็สนับสนุนเป็นอันมาก ทำให้มีกำลังใจ
ดีขึ้น

มีคำกล่าวหาว่า 'มิตรไทย' ส่งเงินไปช่วยคนในป่า ไม่
ทราบว่ามีความคิดเห็นอย่างไร

'มิตรไทย' ไม่เคยช่วยเรื่องการเงินให้ในป่าไปซื้ออาวุธ เพราะ
เป็นเรื่องทำไม่ได้ ถ้าทำเมื่อไรเขาก็เลิกอุดหนุนเงินเราเหมือน
ซึ่งก็เป็นธรรมดาอยู่เองที่จะช่วยไม่ได้ และ 'มิตรไทย' ไม่เคย
ที่จะส่งเงินให้คนต่อสู้ฆ่ากัน

อาจารย์มีความเห็นอย่างไรที่สำนักผู้ดูแล ฯ ได้มีคำสั่งห้าม
สามัคคีสมาคม ฯ ทำกิจกรรมทางการเมือง และห้ามเอา
วารสารมิตรไทยไว้ในห้องสมุด เพื่อสำหรับให้สมาชิกอ่าน
ในฐานะที่อาจารย์เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ของสมาคม
สำนักผู้ดูแลนักเรียนห้ามไม่ให้สามัคคีสมาคม ฯ ดำเนินการทาง

การเมือง จะถูกหรือผิดก็แล้วแต่เถอะ แต่การที่รัฐมนตรีมาพูด
ที่สมาคมโดยสามัคคีสมาคม ๖ ถูกยึดเยียดให้จัด ไม่ใช่เป็นการ
เมืองหรือกหรือ ยังมีต้องตักสินว่าถูกหรือผิดเพราะในแง่หนึ่ง
ก็ห้ามออกด้านหนึ่งก็ให้จัด นี่เป็นการขัดแย้งกันในตัวแล้ว หรือ
ทางสำนักผู้ดูแลจะมีทางออกไปเช่นอย่างไรก็แล้วแต่ เรื่องจำกัด
เสรีภาพนักศึกษาที่เหมือนกับที่ทำในเมืองไทย ทำให้ผมหวงคิด
ไปถึงสมัยที่ไทยเรายังมีการปกครองอย่างเผด็จการ ก็มีการ
กระทำอย่างเดียวกัน คือจำกัดเสรีภาพของนักศึกษาภายนอก
ประเทศ แม้แต่ในอังกฤษสมัยผมเป็นนักศึกษาก็เช่นเดียวกัน
ก็ทำไปซี ใครมีอำนาจก็ทำไป แต่ในขณะเดียวกัน เมื่อเราก่อ
ตั้งเสรีไทยกันก็ทำไปทง ๆ ที่เขาห้าม นี่เป็นธรรมดาที่ใครมีแรง
ห้ามก็ห้ามไป ใครมีแรงทำก็ทำไป โดยเขามีอำนาจก็ต้องหลบ
หลีกเป็นธรรมดา อย่าง 'มิตรไทย' เขาก็เห็นเป็นการเมือง สำนัก
ผู้ดูแลนักเรียนและ World Council of Churches มีความเห็น
ไม่ตรงกัน แต่ผมเชื่อ World Council of Churches มากกว่า
ในการที่เขาจะจำกัดเสรีภาพรวมทั้งมิตรไทย ก็อยู่ในอำนาจของ
เขา แต่เท่าที่พิมพ์มิตรไทยออกมาก็จำหน่วยไม่พอ เวลาพิมพ์
ออกมาทุกฉบับเราส่งให้สถานทูต และสำนักผู้ดูแลนักเรียน ๖
ทุกครั้ง พวกนี้คงเอาไปแอบอ่าน แล้วไม่ให้นักเรียนอ่าน

เหมือนผู้ใหญ่ที่ชอบอ่านหนังสือไป แต่ไม่ยอมให้ลูกเต้าอ่าน
มักเป็นการช่วยๆ ให้ลูกเต้าอ่านมากขึ้น นอกจากส่งให้เอกอัคร
ราชทูตและผู้ดูแลนักเรียนแล้ว ยังส่งให้รัฐมนตรีประจำทำเนียบ
รัฐบาลในไทยและอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ มิตรไทยไม่มีการ
ปิดอะไร เราเปิดเผยแพร่ทุกอย่าง ซึ่งแน่ละ ใครมีสติปัญญาดีก็ชอบ
อ่าน หรือใครที่ไม่มีสติปัญญาหรือกลัวเขาจะมีมากกว่าก็ยอมไป
ห้ามไม่ให้เขาอ่าน

เพิ่งได้ข่าวว่าเร็ว ๆ นี้นักศึกษา และประชาชน ๑๘ คนจะ
ถูกขังศาล อยากราบความเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับอนาคต
ของพวกนี้ภายใต้ศาลทหาร ซึ่งห้ามไม่ให้มีทนาย และห้าม
อุทธรณ์

ให้ผมพูดถึงอนาคตคงยาก ถ้าถึงอดีตก็คงได้ คือตามปกติถึงจะ
เป็นศาลทหารก็ยังมีความเที่ยงธรรมถึงจะเป็นทหาร แต่เท่าที่
เป็นมา เท่าที่ผมจำได้ ศาลทหาร ศาลพิเศษมักจะลงโทษผู้ที่
ไม่มีความผิด มันแล้วแต่การเมืองมากกว่า เพราะฉะนั้นหวังว่า
ศาลทหารในปัจจุบันจะเป็นศาลซึ่งทรงไว้ซึ่งความยุติธรรม ถ้า
ผิดจริงก็ลงโทษ เท่าที่ผมเห็นก็รู้สึกประหลาด ๆ ยังไม่พูดถึง
๑๘ คนนี้แต่พูดถึงอีก ๕๐ คนที่บอกว่ายังจับตัวไม่ได้ ในนั้นมี
ธีรยุทธ, เสกสรรค์, สมาน เลือดวงศ์หัด มีหมอแหง เป็นต้น

พวกนี้ออกจากเมืองไทยไป ไม่ได้เกี่ยวข้องกับ ๖ ต.ค. ๑๙ เลย ยกเว้นรัฐธรรมนูญ ซึ่งก็ไม่ได้เกี่ยวข้องเท่าไร พวกนี้ออกไปตั้งปีกว่าจึงเกิดเหตุ ๖ ต.ค. ๑๙ ขึ้น เหตุไหนจึงเอาเขามายุ่งด้วย โดยประกาศว่าศาลยังไม่พิจารณาเพราะยังจับตัวไม่ได้ ความจริงชั้นอัยการก็ไม่ควรเอาเขาเข้ามาแล้ว จะหาว่าเขาทำผิดอะไร ในเมื่อช่วงปี ๒๕๑๖-๑๙ มันมีเสรีภาพที่จะทำอะไรต่อมิอะไร นี่ประการหนึ่ง

อีกประการหนึ่งคือผมเห็นข้อหาที่กษัตริย์แล้ว ผมก็รู้สึกว่ามันทำจริงก็น่าถูกลงโทษ แต่ที่เห็นชัดว่าทำ ก็คือพวกกระต๊องแดงพวกอาวุธ พยายามและฆ่าคน ไม่เห็นจับไปฟ้องศาลทหารด้วย ผมเห็นว่ามันลำเอียง แล้วทั้งตำรวจ ทหาร อัยการ ก็ดี ผมยังไม่พูดถึงศาลทหารนะ มันลำเอียงจนเห็นได้ชัด เหลือแต่ศาลเท่านั้นที่จะทำให้เกิดความยุติธรรมได้ - แต่อย่างที่ว่าน่ากลัวเหลือเกิน พวกมันง่าย ๆ อย่างคดีศาลพิเศษคดีเจ้าคุณศราภย์ กรมพระยาชัยนาทนาคคี ที่ถูกจำคุก ถูกคดี ก็ศาลทหาร ศาลพิเศษ ทั้งนั้น ยิ่งในศาลเหล่านี้ไม่มีทนาย อุทธรณ์ฎีกาไม่ได้ ก็เป็นห่วงถึงความปลอดภัย

อยากทราบความเห็นอาจารย์ เกี่ยวกับแรงผลักดันกันจากต่างประเทศในการเคลื่อนไหวของคนไทย และชาวต่างชาติ

เรียกร่องเสรีภาพ และให้มีการปล่อยตัวนักโทษการเมืองใน
ประเทศว่า มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลมากน้อย
เพียงใด

ผมพูดที่ไหน ๆ ผมก็บอกว่า รัฐบาลนี้พยายามฟังต่างประเทศ
มาก พยายามแสดงให้เห็นว่ายุติธรรม เช่นกรณีจับคน ๓๐๐๐
กว่าคนเมื่อปีกลายก็ปล่อยเหลือเพียง ๑๘ คนเท่านั้น นี่เป็นการ
แสดงออก ซึ่งความจริงที่เขาแอบจับลับ ๆ นสพ.เอาไปลงไม่
ได้นั้นมี ๘๐๐๐ กว่าคน จับกันเรื่อย ๆ ถึง ๘๐๐๐ กว่าคน
เขาปล่อยไปก็ยังเหลือ ๑๐๐๐ ถึง ๒๐๐๐ กว่าคน ที่ถูกเจ้า
หน้าที่ฝ่ายปกครองรังแกโดยไม่มีทางสู้ก็เยอะแยะ อีกกรณี
ทั่วโลก จะเป็นไทยหรือฝรั่งเรียกร่องความยุติธรรมก็คงมีผลบาง
ยกกรณีตัวอย่างนายโอริสตา เรากรูแล้วว่าถูกยิงที่คางถูกขังแล้ว
ไม่ได้รับการรักษาเกือบตาย ฟันและกรามชำรุดหมด พวกเรา
เข้าก็เรียกร่องมติมหาชนทั่วโลกให้เอาใจใส่เรื่องนี้ รัฐบาลได้
เข้าเห็นข้างนอกเดือนร้อนเรียกร่องก็ได้พยายามเพียงเอาโอริสตา
ไปรับการพยาบาลเพียงนัดเดียว ก็เอามาออกทีวีแสดงให้เห็นว่า
เดี๋ยวนี้แล้ว แต่แน่นอนถ้าพวกเราในต่างประเทศไม่เรียกร่อง
รัฐบาลก็เฉยอยู่ซึ่งมีหลักฐานเห็นชัดว่า นายโอริสถานี้เกือบตาย

จริงๆ วันที่โอริสสาไปขึ้นศาลเมื่อมิถุนายน^๕เอง ทุกคนก็เห็นว่า
เป็นอย่างไร มาเปรียบกับที่หลังกตชิน อันนั้นแหละที่ผมเห็นว่
การเรียกร้องได้ผล จึงควรทำต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกคน
ไทยในต่างประเทศ ควรทำเพื่อมนุษยธรรมที่จะช่วยเหลือเขา
ได้ในกรณีเหล่านี้

ขอทราบความเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับบทบาทของคนไทย
และสมาคมไทยในต่างประเทศ ว่าควรจะมีบทบาทอย่างไร
ภายใต้สถานการณ์ปัจจุบัน^๕

ผมก็ได้พูดไปแล้วอย่างหนึ่งคือ คนไทยที่อยู่ต่างประเทศ หาก
สามารถเรียกร้องให้รัฐบาลอยู่ในมนุษยธรรมมากขึ้น ก็ควรทำ
ถ้าชวนเพื่อนฝรั่งได้ด้วยก็ยิ่งดี ผมไปไหนมาไหนก็รู้สึกว่ามี
นักเรียนหรือนักศึกษามาถามว่า ควรกลับเมืองไทยไหม ผมก็
บอกว่า ถ้ารู้ตัวว่าจะไม่ถูกจับ ซึ่งตามปกติไม่ถูกจับเพราะพวก
เราหลบกันเก่ง ก็ควรกลับอย่างยิ่ง ถ้ารู้ตัวว่าจะถูกจับก็ต้องคิด
ล่องหน เพราะเรื่องอะไรที่จะกลับจากเสรีภาพไปสู่ความไม่มี
เสรีภาพแล้วไม่สามารถทำอะไรให้เป็นประโยชน์ คนที่รักเสรี
ภาพยิ่งกลับไปมากก็ยิ่งดี จะได้ทำให้บ้านเมืองมีคนที่มีสติเต็มบาท
กับเขาหน่อย แทนที่จะอะไรก็ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

กันแต่ปาก ให้คนรู้จักรักชาติจริง ๆ โดยไม่ต้องพูดมากขึ้น
ประเทศไทยคงจะดีขึ้น ระหว่างอยู่ต่างประเทศเขาไม่ให้ยุ่ง
การเมือง ก็ทำเปิดเผยว่าไม่ยุ่ง เป็นธรรมดาเพราะเดี๋ยวเขาจะ
ถอนทุน เรียกตัวกลับ อะไรเหล่านี้ตามอำนาจ ส่วนที่ คุณจะไป
ทำอะไรก็เป็นเรื่องของสิทธิเสรีภาพส่วนตัวพวกนี้ ผมไม่จำเป็นต้อง
ต้องชักชวนให้ทำโน่นนี่ เพราะพวกคุณก็รู้อยู่แล้วว่าทำอะไร

อาจารย์มีข้อคิด หรืออะไรฝากถึงสมาชิกสามัคคีสมาคม ฯ

และผู้อ่าน สามัคคีสาร บ้าง

มีเพื่อนผมอยู่คนหนึ่งเป็นนักเรียนอังกฤษ และอยู่ในเมืองไทย
เขาบอกว่าได้ข่าวว่าสามัคคีสมาคม ฯ ว่านอนสอนง่าย ซึ่งผิดกับ
เมื่อก่อนนี้ ซึ่งรู้สึกว่ารุ่งเศสศึกคึกกว่า แต่ต่อมาได้รู้ความ
จริงว่าถึงแม้จะไม่ทำอะไร เป็นผู้ที่ว่านอนสอนง่าย ที่พูดหรือ
สำนักงานกพ. เขาว่าไม่ให้ทำแล้วก็ไม่ทำ แต่ขณะเดียวกัน
นักเรียนในอังกฤษก็ยังมีจิตใจเด็ดเดี่ยวที่จะทำต่อไป เขาก็ว่านี่
เป็นของดี และว่าเชื่อไม่ทงแถว เป็นอย่างไรก็ไม่เปลี่ยน ซึ่ง
อันนี้เป็นข้อหนึ่ง อีกข้อคือ มาจากคนเดียวกัน เวลานี้เศร้าใจ
อยู่อย่างเดียวว่า คุณธานินทร์แกเป็นนักเรียนอังกฤษ ถ้าแกเป็น
นักเรียนอังกฤษแล้วแกเลยได้ถึงขนาดคนก็เป็นที่น่าเสียใจ และ

เสียชื่อนักเรียนอังกฤษด้วย เพราะฉะนั้น ถ้าจะมีอะไรฝากไปให้
สมาชิกสามัคคีสมาคม ฯ ก็คงเป็นในแง่หนึ่งคือ อย่าทำอะไรให้เสีย
ชื่อนักเรียนอังกฤษ

กราบขอบพระคุณอาจารย์มากครับ

จาก สามัคคีสาร

บท ๕๐ ฉบับเดือนตุลาคม ๒๕๒๐

๒๔๐